

Brussel, 23 juni 2020
REV3 – vervangt de kennisgeving
(REV2) van 22 november 2019

KENNISGEVING AAN BELANGHEBBENDEN

TERUGTREKKING VAN HET VERENIGD KONINKRIJK EN EU-REGELS OP HET GEBIED VAN HET AUTEURSRECHT EN NABURIGE RECHTEN

Het Verenigd Koninkrijk heeft zich op 1 februari 2020 uit de Europese Unie teruggetrokken en is daarmee een “derde land” geworden¹. Het terugtrekkingsakkoord² voorziet in een overgangperiode die op 31 december 2020 eindigt³. Tot die datum is het EU-recht onverminderd van toepassing op en in het Verenigd Koninkrijk⁴.

Tijdens de overgangperiode zullen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk onderhandelen over een akkoord over een nieuw partnerschap, dat met name een vrijhandelsgebied omvat. Het is echter niet zeker of dat akkoord aan het einde van de overgangperiode is gesloten en in werking treedt. Hoe dan ook, dat akkoord zou een relatie tot stand brengen die wat betreft de voorwaarden voor toegang tot de markt heel anders zal zijn dan de huidige deelname van het Verenigd Koninkrijk aan de interne markt⁵, de douane-unie van de EU en het btw- en accijnsgebied.

Bovendien zal het Verenigd Koninkrijk na het einde van de overgangperiode een derde land zijn wat betreft de uitvoering en de toepassing van het EU-recht in de EU-lidstaten.

Alle belanghebbenden, en met name marktdeelnemers, worden daarom gewezen op de juridische situatie die ontstaat na het einde van de overgangperiode (Deel A hierna). In

---

¹ Een derde land is een land dat geen lid is van de Europese Unie.

² Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (PB L 29 van 31.1.2020, blz. 7) (hierna “het terugtrekkingsakkoord” genoemd).

³ De overgangperiode kan uiterlijk op 1 juli 2020 eenmalig met ten hoogste 1 of 2 jaar worden verlengd (artikel 132, lid 1, van het terugtrekkingsakkoord). De regering van het Verenigd Koninkrijk sluit een dergelijke verlenging vooralsnog uit.

⁴ Behoudens enkele uitzonderingen waarin artikel 127 van het terugtrekkingsakkoord voorziet. Die uitzonderingen zijn echter niet relevant in het kader van deze kennisgeving.

⁵ Een vrijhandelsakkoord kent bijvoorbeeld niet de begrippen die eigen zijn aan de interne markt (op het gebied van goederen en diensten), zoals wederzijdse erkenning, het land-van-oorsprong-beginsel of harmonisatie. Evenmin voorziet een vrijhandelsakkoord in de opheffing van douaneformaliteiten en -controles, waaronder die betreffende de oorsprong van goederen en de grondstoffen ervan, of invoeren uitvoerverboden en -beperkingen.

deze kennisgeving wordt ook nader ingegaan op enkele relevante scheidingsbepalingen van het terugtrekkingsakkoord (Deel B hierna).

Advies aan belanghebbenden:

De belanghebbenden wordt met name aangeraden de gevolgen van het einde van de overgangperiode te beoordelen in het licht van deze kennisgeving.

Opgelet:

Deze kennisgeving gaat niet over:

- de EU-regels op het gebied van andere intellectuele-eigendomsrechten;
- de EU-regels op het gebied van de uitputting van intellectuele-eigendomsrechten;
- de EU-regels op het gebied van de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten door de douane;
- de EU-regels op het gebied van audiovisuele en mediadiensten;
- de EU-regels op het gebied van geoblocking;
- de EU-regels op het gebied van elektronische handel en netneutraliteit.

Hiervoor zijn andere kennisgevingen in voorbereiding of al gepubliceerd⁶.

A. DE JURIDISCHE SITUATIE NA HET EINDE VAN DE OVERGANGSPERIODE

Na het einde van de overgangperiode zijn de EU-regels op het gebied van het auteursrecht en naburige rechten niet langer van toepassing op het Verenigd Koninkrijk. Dit heeft in het bijzonder de onderstaande gevolgen:

1. ALGEMENE GEVOLGEN: DE TOEPASSING VAN DE BELANGRIJKSTE MULTILATERALE INTERNATIONALE VERDRAGEN INZAKE HET AUTEURSRECHT OP DE RELATIE TUSSEN DE EU EN HET VERENIGD KONINKRIJK OP HET GEBIED VAN HET AUTEURSRECHT EN NABURIGE RECHTEN

Het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie zijn partij bij een groot aantal van de belangrijkste multilaterale internationale verdragen of overeenkomsten inzake het auteursrecht, zoals het Verdrag van de Wereldorganisatie voor de intellectuele eigendom (WIPO) inzake auteursrecht (WCT), het WIPO-verdrag inzake

---

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_nl%20

uitvoeringen en fonogrammen (WPPT)⁷ en de Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom (TRIPs-Overeenkomst)⁸⁹.

Na het einde van de overgangperiode zullen – overeenkomstig de verplichtingen uit hoofde van die multilaterale internationale verdragen en overeenkomsten en met name de beginselen van “nationale behandeling” en “meest begunstigde natie” van onderdanen en rechtspersonen die voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor bescherming binnen het toepassingsgebied van de TRIPs-Overeenkomst – die multilaterale verdragen en overeenkomsten van toepassing zijn op de relatie tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk op het gebied van het auteursrecht en naburige rechten ten aanzien van de volgende kwesties:

- de bescherming van het auteursrecht en de naburige rechten (bv. uitsluitende rechten inzake reproductie, distributie, verhuur, mededeling en beschikbaarstelling voor auteurs en in voorkomend geval ook voor houders van naburige rechten, zoals producenten van fonogrammen, uitvoerende kunstenaars en omroeporganisaties);
- de beschermingstermijn van het auteursrecht en van bepaalde naburige rechten;
- de verplichtingen inzake technische beschermingsmaatregelen en informatie over het beheer van de rechten;
- gegevensbanken, met uitzondering van hetgeen hieronder wordt uiteengezet;
- computerprogramma's;
- topografieën van halfgeleiderproducten;
- de uitoefening van het auteursrecht (als een van de intellectuele-eigendomsrechten in deel 3 van de TRIPs-Overeenkomst), met inbegrip van grensmaatregelen.

Er zij op gewezen dat de bovengenoemde multilaterale internationale verdragen en overeenkomsten niet hetzelfde soort of niveau van bescherming bieden met betrekking tot bepaalde rechten en in voorkomend geval met betrekking tot uitzonderingen of beperkingen op deze rechten als de huidige bescherming die de EU-regels op het gebied van het auteursrecht en naburige rechten bieden. Bovendien voorzien de EU-regels op het gebied van het auteursrecht en naburige rechten in bepaalde vormen van *lex specialis* of bijzondere grensoverschrijdende maatregelen ten gunste van rechthebbenden of gebruikers op de interne markt en/of voor het beheer van rechten die geen tegenhanger hebben in die multilaterale internationale verdragen en overeenkomsten.

---

⁷ <http://www.wipo.int/treaties/en/>

⁸ https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm

⁹ Daarnaast is het Verenigd Koninkrijk partij bij de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst, maar de Europese Unie niet. Krachtens artikel 1, lid 4, van het WIPO-Verdrag inzake auteursrecht moet de Europese Unie echter de artikelen 1 tot en met 21 van en het aanhangsel bij de Berner Conventie toepassen.

2. SPECIFIEKE GEVOLGEN OP HET GEBIED VAN HET AUTEURSRECHT EN NABURIGE RECHTEN

Bovendien zal het einde van de overgangperiode met name de volgende gevolgen hebben op het gebied van het auteursrecht en naburige rechten.

2.1. Omroepen

In Richtlijn 93/83/EEG tot coördinatie van bepaalde voorschriften betreffende het auteursrecht en naburige rechten op het gebied van de satellietomroep en de doorgifte via de kabel¹⁰ is onder meer bepaald dat de mededeling aan het publiek per satelliet slechts plaatsvindt in de lidstaat waar de oproepsignalen worden ingevoerd, waarmee derhalve de handelingen met betrekking tot het auteursrecht worden gelokaliseerd met het oog op licentieverlening. Bijgevolg moeten omroeporganisaties enkel in de lidstaat waar het signaal wordt ingevoerd auteursrechten vereffenen.

Na het einde van de overgangperiode zullen omroeporganisaties in het Verenigd Koninkrijk niet langer gebruik kunnen maken van het mechanisme waarin de richtlijn voorziet wanneer zij grensoverschrijdende satellietomroepdiensten verlenen aan EU-klanten en zullen zij auteursrechten moeten vereffenen in alle lidstaten tot waar het signaal reikt. Evenzo zullen omroeporganisaties in de Europese Unie niet langer gebruik kunnen maken van het mechanisme waarin het EU-recht voorziet wanneer zij grensoverschrijdende satellietomroepdiensten verlenen aan klanten in het Verenigd Koninkrijk en kan het zijn dat zij auteursrechten moeten vereffenen voor alle betrokken rechthebbenden indien zij in het Verenigd Koninkrijk wensen uit te zenden.

2.2. Collectief beheer van rechten (onlinerechten inzake muziekwerken)

Artikel 30 van Richtlijn 2014/26/EU betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor het online gebruik ervan op de interne markt¹¹ bevat de verplichting voor collectieve beheerorganisaties om in bepaalde gevallen een andere collectieve beheerorganisatie te vertegenwoordigen voor multiterritoriale licentieverlening (voor de onlinerechten inzake muziekwerken).

Na het einde van de overgangperiode zullen collectieve beheerorganisaties in de EU niet verplicht zijn collectieve beheerorganisaties die in het Verenigd Koninkrijk zijn gevestigd, te vertegenwoordigen voor multiterritoriale licentieverlening overeenkomstig artikel 30 van Richtlijn 2014/26/EU, en omgekeerd.

---

¹⁰ Richtlijn 93/83/EEG van de Raad van 27 september 1993 tot coördinatie van bepaalde voorschriften betreffende het auteursrecht en naburige rechten op het gebied van de satellietomroep en de doorgifte via de kabel (PB L 248 van 6.10.1993, blz. 15).

¹¹ Richtlijn 2014/26/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor onlinegebruik op de interne markt (PB L 84 van 20.3.2014, blz. 72).

2.3. Verweesde werken

In Richtlijn 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken¹² is vastgesteld dat bepaalde culturele instellingen in de Europese Unie gebruik kunnen maken van een stelsel van wederzijdse erkenning van verweesde werken. Dankzij dit stelsel kunnen zij een werk digitaliseren en online beschikbaar stellen in alle lidstaten zodra dat werk in een lidstaat is erkend als een verweesd werk.

Na het einde van de overgangsperiode zal het mechanisme van wederzijdse erkenning waarin Richtlijn 2012/28/EU voorziet, niet langer van toepassing zijn tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie. Bijgevolg zullen verweesde werken die in het Verenigd Koninkrijk vóór het einde van de overgangsperiode erkend zijn, niet langer in de Europese Unie erkend zijn uit hoofde van Richtlijn 2012/28/EU en hetzelfde zal gelden voor verweesde werken die in de Europese Unie erkend zijn, aangezien het stelsel van wederzijdse erkenning uit hoofde van Richtlijn 2012/28/EU niet langer van toepassing zal zijn in het Verenigd Koninkrijk. Bijgevolg zullen de vormen van gebruik van verweesde werken uit het Verenigd Koninkrijk die uit hoofde van de richtlijn zijn toegestaan, met name wat betreft het online beschikbaar stellen ervan, niet langer toegestaan zijn voor culturele instellingen in de Europese Unie, en omgekeerd.

2.4. Toegang tot gepubliceerde werken voor personen die blind zijn, visueel gehandicapt of anderszins een leeshandicap hebben

Bij Richtlijn (EU) 2017/1564 inzake bepaalde toegestane vormen van gebruik van bepaalde werken en ander materiaal die door het auteursrecht en naburige rechten beschermd zijn ten behoeve van personen die blind zijn, visueel gehandicapt of anderszins een leeshandicap hebben¹³ is een verplichte uitzondering ingevoerd ten behoeve van personen die blind zijn, visueel gehandicapt of anderszins een leeshandicap hebben en van toegelaten entiteiten die namens deze personen handelen. Daarnaast is in de richtlijn bepaald dat dergelijke toegelaten entiteiten zich kunnen beroepen op de uitzondering voor een begunstigde of een andere toegelaten entiteit in andere lidstaten en dat begunstigten en toegelaten entiteiten toegang kunnen hebben tot exemplaren in toegankelijke vorm van een toegelaten entiteit die in een lidstaat is gevestigd.

Na het einde van de overgangsperiode zullen begunstigten en toegelaten entiteiten in het Verenigd Koninkrijk niet langer toegang kunnen verkrijgen tot exemplaren in toegankelijke vorm van toegelaten entiteiten in de Europese Unie uit hoofde van het in Richtlijn (EU) 2017/1564 vastgestelde kader. Omgekeerd zullen ook begunstigten en toegelaten entiteiten in de Europese

---

¹² Richtlijn 2012/28/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken (PB L 299 van 27.10.2012, blz. 5).

¹³ Richtlijn (EU) 2017/1564 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2017 inzake bepaalde toegestane vormen van gebruik van bepaalde werken en ander materiaal die door het auteursrecht en naburige rechten beschermd zijn ten behoeve van personen die blind zijn, visueel gehandicapt of anderszins een leeshandicap hebben (PB L 242 van 20.9.2017, blz. 6).

Unie geen toegang kunnen verkrijgen tot exemplaren in toegankelijke vorm van toegelaten entiteiten in het Verenigd Koninkrijk.

De uitwisseling van exemplaren in toegankelijke vorm tussen de Europese Unie en derde landen die het Verdrag van Marrakesh¹⁴ hebben geratificeerd, is geregeld bij Verordening (EU) 2017/1563¹⁵ inzake de grensoverschrijdende uitwisseling tussen de Unie en derde landen van exemplaren in toegankelijke vorm van bepaalde werken en ander materiaal die door het auteursrecht en naburige rechten beschermd zijn ten behoeve van personen die blind zijn, visueel gehandicapt of anderszins een leeshandicap hebben. In dit verband is het van belang erop te wijzen dat het Verenigd Koninkrijk momenteel geen partij is bij het Verdrag van Marrakesh.

2.5. Portabiliteit van online-inhoud

In Verordening (EU) 2017/1128 betreffende grensoverschrijdende portabiliteit van online-inhoudsdiensten in de interne markt¹⁶ is bepaald dat de verstrekking van een online-inhoudsdienst aan een abonnee die tijdelijk aanwezig is in een lidstaat, alsmede de toegang tot en het gebruik van die dienst door de abonnee, worden geacht uitsluitend plaats te vinden in de woonlidstaat van de abonnee.

Na het einde van de overgangsperiode zullen personen die in het Verenigd Koninkrijk verblijven niet langer gebruik kunnen maken van hun abonnementen voor digitale inhoud wanneer zij naar de Europese Unie reizen, en zal een aanbieder van online-inhoudsdiensten die in het Verenigd Koninkrijk is gevestigd de voorschriften moeten naleven van de betrokken EU-lidstaat of -lidstaten waar hij zijn abonnees diensten wil aanbieden – met inbegrip van de noodzaak alle betrokken rechten voor die lidstaat of deze lidstaten te vereffenen.

2.6. *Sui generis* databankenrecht

In artikel 7 van Richtlijn 96/9/EG betreffende de rechtsbescherming van databanken¹⁷ wordt onder bepaalde voorwaarden voorzien in bescherming voor fabrikanten van databanken in de EU-lidstaten (“*sui generis* databankenrecht”). Bij artikel 11 van Richtlijn 96/9/EG zijn de beschermingsgerechtigden uit hoofde van het recht *sui generis* beperkt tot de

---

¹⁴ Verdrag van Marrakesh tot bevordering van de toegang tot gepubliceerde werken voor personen die blind zijn, visueel gehandicapt of anderszins een leeshandicap hebben.

¹⁵ Verordening (EU) 2017/1563 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2017 inzake de grensoverschrijdende uitwisseling tussen de Unie en derde landen van exemplaren in toegankelijke vorm van bepaalde werken en ander materiaal die door het auteursrecht en naburige rechten beschermd zijn ten behoeve van personen die blind zijn, visueel gehandicapt of anderszins een leeshandicap hebben (PB L 242 van 20.9.2017, blz. 1).

¹⁶ Verordening (EU) 2017/1128 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2017 betreffende grensoverschrijdende portabiliteit van online-inhoudsdiensten in de interne markt (PB L 168 van 30.6.2017, blz. 1.).

¹⁷ Richtlijn 96/9/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 1996 betreffende de rechtsbescherming van databanken (PB L 77 van 27.3.1996, blz. 20).

fabrikanten van databanken (of rechthebbenden) die onderdanen van een EU-lidstaat zijn of hun gewone verblijfplaats op het grondgebied van de Europese Unie hebben, of die vennootschappen/ondernemingen zijn die overeenkomstig de wetgeving van een EU-lidstaat opgericht zijn (en die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Europese Unie hebben).

Na het einde van de overgangperiode zullen de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk (tenzij zij hun gewone verblijfplaats in de Europese Unie hebben) en de vennootschappen/ondernemingen die overeenkomstig de wetgeving van het Verenigd Koninkrijk opgericht zijn niet langer het recht genieten om een *sui generis* databankenrecht te verkrijgen met betrekking tot databanken in de Europese Unie¹⁸. Omgekeerd zullen de onderdanen en vennootschappen/ondernemingen in de EU niet langer het recht genieten op grond van het EU-recht om een *sui generis* databankenrecht te verkrijgen met betrekking tot databanken in het Verenigd Koninkrijk.

B. RELEVANTE SCHEIDINGSBEPALINGEN VAN HET TERUGTREKKINGSAKKOORD

Artikel 58 van het terugtrekkingsakkoord voorziet in de voortzetting van de bescherming van bestaande *sui generis* databankenrechten in het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie na het einde van de overgangperiode.

1. VOORTZETTING VAN DE BESCHERMING VAN *SUI GENERIS* DATABANKENRECHTEN IN HET VERENIGD KONINKRIJK

Artikel 58, lid 1, van het terugtrekkingsakkoord bepaalt dat de houder van een voor het einde van de overgangperiode ontstaan recht in de zin van artikel 7 van Richtlijn 96/9/EG ten aanzien van een databank met betrekking tot het Verenigd Koninkrijk, met betrekking tot die databank een afdwingbaar intellectuele-eigendomsrecht in het Verenigd Koninkrijk behoudt, krachtens het recht van het Verenigd Koninkrijk, dat hetzelfde beschermingsniveau biedt als Richtlijn 96/9/EG, mits de houder van dat recht blijft voldoen aan de vereisten van artikel 11 van die richtlijn. De beschermingstermijn van dat recht op grond van het recht van het Verenigd Koninkrijk moet minstens gelijk zijn aan de resterende beschermingstermijn krachtens Artikel 10 van Richtlijn 96/9/EG.

2. VOORTZETTING VAN DE BESCHERMING VAN *SUI GENERIS* DATABANKENRECHTEN IN DE EUROPESE UNIE

Artikel 58, lid 2, van het terugtrekkingsakkoord bepaalt dat de volgende personen en ondernemingen worden geacht aan de vereisten van artikel 11 van Richtlijn 96/9/EG te voldoen en daarom hun *sui generis* databankenrechten kunnen behouden:

- a) onderdanen van het Verenigd Koninkrijk;

---

¹⁸ Zie deel B van deze kennisgeving voor databanken die voor het einde van de overgangperiode beschermd zijn.

b) natuurlijke personen die hun gewone verblijfplaats in het Verenigd Koninkrijk hebben;

c) in het Verenigd Koninkrijk gevestigde ondernemingen, op voorwaarde dat wanneer een dergelijke onderneming alleen een statutaire zetel in het Verenigd Koninkrijk heeft, haar werkzaamheden een daadwerkelijke en duurzame band hebben met de economie van het Verenigd Koninkrijk of van een lidstaat.

Op de website van de Commissie over de EU-regels op het gebied van de digitale eengemaakte markt (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/copyright>) vindt u algemene informatie over de wetgeving van de Unie die van toepassing is op het auteursrecht en naburige rechten. Die webpagina's zullen zo nodig worden geactualiseerd.

Europese Commissie
Directoraat-generaal Communicatienetwerken, Inhoud en Technologie